

SZEKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyleti tagok és községi előjárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon

Egy példány 10 fillér.

Telefon

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr PÁL ERNŐ

ÜGYVED.

SZÉPIRODALMI FŐMUNKATÁRS: Fülei Sz. Lajos.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 15. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért, más hirdetések olós árszabás szerint. Nyílt-tér sora 1 K.

M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla 10,489. szám.

Szégyenbélyeg.

Udvarhelyvármegye homlokán ott ég a szégyenbélyeg: Rásütötték azok, a kik megfélelgettek a hazafiság és a tisztesség követelményeiről, zsoldosaivászgödték a magyar alkotmány hőhérainak. A kiknek mindegy, akárki a gazda, csak legyen, a ki parancsol és jutalmul koncot osztogat.

Elhatározta a mindenre könnyen hajlítható többség, hogy ezentul elfogadja és beszállítja az önként kínált adókat, közreműködik az önkéntesen jelentkező ujoncok besorozásánál.

Ez a határozat első sorban is következtelen. Mert ellentétben van a régebben hozott becsületes és hazafias határozatokkal. Még csak kevéssel ezelőtt is az volt a vármegye véleménye, hogy költségvetés nélkül, sőt az országgyűlés világos bizalmatlansági nyilatkozatával szemben a kormánynak még az önként befizetett adókhoz és az önként jelentkező ujoncokhoz sincs joga. Nincs joga ahhoz, hogy az állam pénzéből csak egy fillérrel is rendelkezze, vagy csak egy állampolgárt is katonai szolgálatra fölvegyen. Így rendelik törvényeink, így parancsolja a magyar alkotmány szelleme. Sőt az állampolgároknak sincs joguk arra, hogy az országgyűlésen nem érvényesülhet, az országgyűlés működését és ellenőrzését törvénytelen eszközökkel lehetetlenné tenni igyekvő kormányt régi törvényeink és az országgyűlés világos tilalma ellenére pénzükkal vagy katonai szolgálatukkal támogassanak.

Ez az álláspont helyes. Miért változtatta meg tehát a vármegye előbbi meggyőződését? Talán javultak azóta a politikai viszonyok? Talán becsületesebb, törvénytisztelőbb lett azóta a törvénytelenességben fogamzott, törvénytelenül létező kormány? Nem gondolnám!

Minden nap, a melyet ez a gyalázatos bünszövetség a kormánynon tölt, csak szaporítja büneinek lajstromát. A törvénytelen főispánkinevezések, az erőszakos beiktatások, a megyei önkormányzatnak csendőri és rendőri karhatalommal való megölése, a hazafias megyei tisztviselők üldözése, a póttartalékosok behívása, mind-mind a kormánynak nevezett gonosztevő társaság lelkét terheli. És e bü-

nöket betetőzi az országgyűlés törvénytelen elnapolása, hogy ne kelljen félniök a vád alá helyezéstől és ellenőrizhetetlennül garázdálkodhassanak az országban.

Mikor Udvarhelyvármegye elhatározta, hogy az önkéntesen kínált adót sem fogadja el és az önként jelentkező ujoncok fölvetelénél sem működik közre, akkor még a kormány büneinek száma jóval kisebb volt, mint most, mikor előbbi hazafias határozatát megváltoztatva, segédkezet nyújt a kormánynak, hogy tudatlan vagy mézes-mázos szavakkal, csillogó ígéretekkel félrevezetett emberek önként befizetett adófilléreivel tovább tengesse gyűlölt életét. Miért kellett tehát letérni az egyenes utról, miért kellett követnie a kormányt a törvénytelen ségek ingoványos talajára? Azért, mert kevés a törvényhatóság kezeiben az igazi ember, az igazi hazafi. A nagy többség személyes érdekek rabja vagy a hivatalos szubordináció kényszere alatt nyög.

A szégyenletes határozat megvan, de nem nyugszunk bele. Nem engedhetjük, hogy a törvényhatóság segédkezésével csavarják ki kezünkben az alkotmány védelmére való legerősebb fegyverünket: az adó- és ujoncmegtagadási jogot. Nem felebbezünk a haza ellenségeihez, hanem a néphez fordulunk. Ahhoz a néphez, melyet a mindenkor kormányok eddig csak hatalmuk vak eszközének tekintettek, s melyet most, az ország válságos napjaiban mindenféle ígéretekkel akarnak saját maga árulójává tenni azok, akik egész életükben a nép ellenségei voltak.

Hozzátok fordulunk adózó polgárok, s a haza szent nevére kérünk benneteket, ne támogassátok egyetlen fillérrel sem a magyar nemzet szabadsága és alkotmánya megsemmisítésére Bécsből a nyakunkra rendelt kormányt. Ne befolyásoljon benneteket az a gondolat, hogyha önként nem fizettek az adót, akkor majd egyszerre sokat kell fizetni és nem bírjátok el. Helyezze el mindenki takarékpénztárba az adórszánt összeget s akkor, ha majd becsületes kormány jön, nem fog nehézséget okozni a fizetés.

Hozzátok fordulunk székely ifjak, kik lelkesedni tudtok a

hazáért, s gyönyörűséggel tanuljátok az ősök nagy tetteit. Ne hagyjátok magatokat pillanatnyi előnyök kilátásba helyezésével elcsábítani. Ne feledjétek, hogy ha most beálltok katonának, ezzel nem hazátoknak tesztek szolgálatot, hanem éppen ellene törtök és a haza ellenségeit segítitek. Az olyan ember, aki személyes érdekekért árulójává lesz hazája szent ügyének, becstelen és gyalázatos.

Ha a törvényhatóság elfeledkezik magáról és fontos hivatásáról, mi ne feledjük el a haza iránt való kötelességeinket. Akkor lehetetlenné válik a szégyenletes határozat fogadtatása és nem leszünk megbélyegzettek ebben az országban.

Dr Pál Ernő.

A politikai helyzetről.

Békétárgyalások.

A nemzet a béke után vágyik, de éppen a tartós béke érdekében nem állhat meg a fél uton. Igen gyakran látjuk, hogy az ország alaptörvényeit gonosz tanácsosok sugallata következtében, otrombául és rendszerezen sértegetik. A nemzet és annak különösen a függetlenségi párt akaratát képviselő része a békét csak úgy hajlandó elfogadni, ha a harc alapokai meg lesznek szüntetve. Fél akarat egész bukás. Tehát elpaktumozott békét elfogadni hajlandók nem vagyunk. Már pedig a szállongó békétárgyalási hírek arra engednek következtetni, hogy a nemzetet, ha akarom vemhes féle békeajánlatokkal akarják elaltatni. Széll Kálmán, Lukács László, Tisza István külön-külön kihallgatáson voltak a királynál és bár a kihallgatás eredményét elhallgatják, de a levegőbe szállong az a hír, hogy a király a koalíciót szándékszik a kormány alakításra felkérni, mely kormánynak élén gróf Andrássy lenne. A magyar szóért folytatott harc helyébe jönne az áldást magában rejtő *legyverszűnet*. A korona tekintélye csorbitatlanul maradna, a nemzet pedig gazdagon ellátva nemzeti engedményekkel, a magyar seregekbe kapna magyar zászlókat és a közös pénzügyminisztert Budapestre.

Ez nézetem szerint a vakulj magyar elméletnek szembetűnő ismétlése. Nem használt az erőszak, a kegyek osztogatása, most előveszik a porhintést, a hízogó szép szavakat, az ámitást, mert, ha valóban békét akarnának, nem egy két udvari kegyenc dagná össze a fejét

és suttogná a békét, hanem rendes tervezetet nyújtanának a nemzetet képviselő összetartott és nem szétoszlott országhaza elé. A nemzet szerencséjére vezetőink ösmerik Rákóczi Ferenc felejthetlen versét: „Ne hidj komán a németnek, akár mivel hitegetnek” és bár Lukács László fejtegetéseit meghallgatták, de azt nem is tárgyalták, hanem napirendre tértek fölötte.

Ösmerjük Bécs béke ajánlatait, mert bár égető szüksége van pénzre és katonára, a mit mi nekünk kiadni nem oly égető sürgős, a hadügyminiszter pedig az ország nagyhatalmi állását félti, mégis csak úgy hajlandók békét kötni, ha a nemzet meghajol az ő akarata előtt, lemond életszükségletét képező követelésekről, nem rézza le testéről a századok óta ott élő piócákat, hanem Jób türelemmel várja a végkimerülést.

A pénz fogytán, a póttartalékosok pénzvása sikeretlen, a hitel megcsappant, az állam nagyhatalmaságát a külföld kezdi kétségbe vonni, a nemzetiségk közül csak az oláhok csekély töredékét sikerül beugratni, ezért lett egyszerre oly sürgős a „rend helyre állítása”. De a nemzet vár türelemmel és kitartással, mert ha a nyomor és szenvedés be is következne, az nem a nemzetet törné le, hanem a bécsi kezét fárasztaná ki.

Udvarhelymegye a nemzeti küdelemben, vagy egy következetes vármegye.

Megtartottuk az első törvényhatósági közgyűlést, hol kormánybiztosunk elnökölt. Meg is látszott a nyoma, mert az önkéntes adók és ujoncok tárgyában bár heves 4 órai küzdelem után 60 szavazattal 46 ellenében a közgyűlés a belügyminiszter megsemmisítő határozatát alázatosan tudomásul vette. Tudomásul vette azt a leiratot, melyet a kormánybiztos lejtövetelég elég hazafiasan háromszor utasított vissza egyhangulag. Keseredett harc folyt a törvénytelen kormány és kiküldöttje alkotmányellenes akaratával szemben, melyet az elnöklő kormánybiztoson kívül, ki nem annyira elnökölt, mint vitatkozott, Dr Soly-mossy Lajos vett pártfogás alá. Érdekes jelenség volt az elnök magaviselete, ki eredményesebben vélt eljárni, ha e nemzetellenes intézkedést látszólag hévvel veszi védelmébe, de mivel ő is magyar ember és így valószínűleg úgy gondolkozik, mint mi, hivatalos kötelessége pedig mást tenni parancsolja. Mit tett? Bele tüzelte magát. Úgy tett, mint az oroszán, mikor támadják, addig

csapkodja farkával az oldalát, míg teljes dühössé lesz. Elnökünk is addig ingerelte saját szavaival magát, míg a nagy indulatban önön szavát sem hallotta. Ebben különben segített az ellenzék is, mert igen sokszor tulharsogta az elnök dühét annak hazafiatlan érvelései alkalmával. Az ellenzék részéről Ugron Zoltán és Dr. Kovácsy Albert képezték a kihívó, az ingerlő részt, csakhamar jött Dr. Gyarmathy az ő lándzsaszurásaival, melyet követett Dr. Válcsik tisztú ügyész hatalmas lesújtó dardájával, ugyszintén Péterffy plebanos semmit nem kimélő nagy botjával. Az így pocsekká vert ellenfélnek a kegyelemdöfést Soó Gáspár adta meg, Pap Mózes a hideg vizet öntötte rá és elparentálta csattogó szónoklatával Deák Miklós.

Középtéren mozogtak Dr. Damokos alispán és Dániel Károly, kik az országsházhoz felírni, de a miniszteri leirathoz alkalmazkodni javasolták. Örömmel konstatáljuk, hogy mindketten siettek kinyilvánítani, hogy a haladó pártnak nem tagjai. Védekezésükből kitetszik, hogy ily irányban való gyanúsítást becsületsértésnek minősítenek.

Ha az ember karddal áll szembe ellenfelével és azt úgy vágja, hogy agyveleje kiloccsan, az becsületesen meghal és többé nem alkalmazkodik. De mennyire másképp van, ha érvekkel küzdenek. Itt gondolni sem lehet olyan győzelemre, mely véglegesnek volna nevezhető. Itt ellenfeledet bármint szét szeled is, az újólág feltámad, újból kezdi a harcot, mert nem tudja, hogy mikor kell logikailag halottá lenni. Ellenfeleink is nem látják, hogy ők a nemzeti közvélemény előtt leélt alakok, még aznap újból felvették a küzdelmet, mert a főispáni tekintély felgalvanizálta. De csak egy tárgynál mutattak ellenállást, i. e.: mikor a 40-es bizottság feloszlását tudomásul vették ugyan, de indokai figyelmen kívül hagyásával. Ezt mi különben nem annyira ellenhatásnak, mint szeméremézetnek tudjuk be.

Nem érdektelen jelenség az indítványok tárgyalása. Török Pál, ki csárog a csárogókkal, egy nemzetközi szociális izű indítványt nyújtott be, de tekintettel a hangulatra és valószínűleg a koalíciós áramlat felülkerekedésének hírére, visszavonta. Ami szembetűnő volt, Válcsik két indítványának egyhangú elfogadása. Elfogadták ellenfeleink tiltakozó feliratukat az országgyűlés elnapolása ellen, de elfogadták a nemzeti ellenálló Pestmegye és Abauj-Tornamégye közgyűléséhez intézett átiratunkat. Ez mit jelent? Következetességet, a következetlenségben. Idehaza leki-csinylik a nemzeti ellenállást, azt megrovandónak, hibásnak találják, de más megyében hazafias, dicsérendő és üdvözlésre méltónak mondják. Hasonló ez, mikor alattomos cseléd nem mer ura ellen tenni avagy szólani, de merészebb társát annak elkövetésére nógatja. Csak több ilyet uraim és lassanként kikészülrüljük a hazafiságunkon ejtett csorbát.

Nem hagyhatom említés nélkül azt a viszály dolgot, hogy a vidék úgy érez, úgy gondolkodik, mint mi

és mégis a vidék küldöttjei, kik ugyanazt az egészséges levegőt szívják, mint mi, nyomorúságaik azonosak a miénkkel, ami nekünk fáj, az nekik is fáj, a mi ellenségeink nekik is ellenségeik, mégis az annyira elítelt kormányt és annak kiküldött biztosát támogatják. Hát a megyeház levegője annyira telítve van bacillussal, hogy az ökleket képes megrontani? Hát egy főispáni kézzszorítás, vagy más által fizetett közbeid annyira elfeledtetli a saját és 500 kiküldője és köre érdekének istápolását? Szokjanak le erről kedves tagtársurak, hiszen önök nem kapnak főispáni fizetést, sőt még körjegyzői fizetést sem valamennyien. Gondolják meg, hogy a kormány által két kézzel szórt teméntelen pénzt és a Bécsnek fizetett évi több száz milliót a mi két kezünkkel kell megszerezzük. Gondolják meg, hogy ha a pénz kezünkbe kiesik, botot kell helyébe vegyünk és ha azt koldusbotnak vagy vándorbotnak nem használjuk, esetleg más célra fordítjuk.

Glosszák.

„Akármilyen kormány jöjjön, én hivatalomban maradok“. Ezt mondotta az Udvarhelyvármegyébe befészkelődött megyefőnök. Ezzel iparkodik elrettenteni a szembeszállókat, elhatározásra bírni a lélekedőket és a hűségben megszilárdítani az akármilyen pártiakat. Nem az a lényeg, hogy befog-e teljesedni ez a renyeg, hanem az, hogy a császári biztos ur így fenyegetőzik. Mit is jelent ez a nagyhangú mondas? Azt, hogy ez az ur készséggel hivatalban maradna akármilyen kormány alatt is, csak marasztanák. Fő a hivatal és a fizetés. Az elv, a meggyőződés, a tisztesség csak holmi elavult szentimentalizmus, mely nem méltó a modern kor reálsan gondolkodó gyermekéhez.

Ami lelkesedjenek a császári biztos nagy mondásán az ő személyes hívei, hiszen azok úgy sem számítanak, mert ugys mindig a hatalom árnyékában hűsölnek. De a kik eddig még haboztak, a kik optimiztikusan ítélték meg a darabontok és csatlósai hazafiságát és szándékaikat tisztaságát, azok álljanak az ellenállókhoz, mert az ország nyakára tolakodott politikai kalandorok veszedelmesebbek, mint első pillanatra hittük volna s velük szemben csak egyesült erővel lehet sikerre számítani. Az ellenállók pedig annál szilárdabb elhatározással küzdenek a nemzet igazáért.

Egy „i“ betű volt a különbség, mely a középkor vallási vitatkozói a „homousion“ és „homoiousion“ tana fölött elkecseregett vitákra tüzelte s bizony, még a máglyáknak is juttatott áldozatokat. A mi harcunkban is szerepel ez az „i“ betű. Velünk van az igazság s ezzel szemben áll a darabontok részéről a — gasság.

A kormány a bíróságokhoz folyamodott, hogy adjanak igazat neki s mondják ki, hogy jog a jogtalanság és bűn a köteleességteljesítés. A nemzet ítélete után „a király nevé-

ben“ szóló ítéletet kívánt. Meg is kapta. A független bíróság fölmentette a vád alól úgy az abauji, mint a zempléni alispánt. Ez a fölmentő ítélet elítéli a kormányra nézve. Vagy erre is azt fogják mondani, hogy „nem gill“? Mert nem a császár, hanem csak a király nevében hozták.

Örömtől tombol a haladó-párt. Kristó előterjesztette az általános választói jogról szóló törvényjavaslatot. Természetesen nem a törvényhozás színe előtt, hanem a magamódja szerint. Kinyomatta az állam pénzén és küldi boldognak, boldogtalannak, mint az élelmes kereskedő az árjegyzéket. Ugy tudtuk, hogy törvényjavaslatot az országgyűlés elé kell terjeszteni, hogy törvény lehessen belőle. Vagy Kristóék ezt a törvényünket is megváltoztatták s ezentul majd a vásári bódében csinálják a törvényt? Avagy talán nem is az a céljuk, hogy az általános választói jog törvényerőre emelkedjék?...

Bodrogközi.

EGYHÁZI ÉLET.

Sz-Antal-estély. Folyó hó 12-én, a róm. kath. főgimn. dísztermében első ízben tartott Szt-Antal estély méltó helyet foglal el az előző években is tartani szokott vallásos estélyek sorában. Az ünnepies megnyitó beszédet, Jung-Cseke Lajos apát-főesperes plebanos gyöngéledés-folytán, Fazakas Gáspár főgimnaziumi tanár tartotta, frappáns vonásokkal utalva a csaknem minden vonalon észlelhető pauperizmusra, nagylelkű adakozásra hívta fel a vallásos estélyekért mindig lelkesülő közönség figyelmét. Utána Bartha Teréz lépett a pódiumra, ki miként az előző években is, ügyesen előadott szavataival érdemelte ki a közönség tetszését. Nagy érdeklődést keltett továbbá Szemlér Ferenc főgimn. tanárnak szabad előadása, ki állandó figyelemmel kísérve az itt amott megújuló kath. hitéletet, annak lelkes követésére buzdított s alapjában véve erős és öntudatos katholicitást hangoztatott előadásában. A nagy tudással és készséggel tartott beszédet szünni nem akaró tapsokkal honorálták. A kedves és vonzó ünnepély után, Szabó Dénes főgimn. tanulóknak jól átértett és megfelelően előadott szavata s a szokásos „Szt-Antalhoz“ irt ének elhangzása után véget ért. Ezuttal is hálás köszönet a rendező bizottság lelkes tagjainak, kik a szent ügy érdekében fáradhatatlan odaadással buzgókodtanak. A következő Szt-Antal-estély karácson 2-ik napján d. u. 5 órakor fog megtartatni a következő programmal: 1. Ének Szt-Antalhoz. 2. Szaval Uti Gizella. 3. Felolvasást tart Burger Arthur főgimn. tanár. 4. Szaval Dobay Tibor. 5. Ének. Szt-Antalhoz.

Unitárius istentisztelet. A helybeli unitáriusok folyó hó 25-én d. e. 10 órakor kezdődőleg a vármegyeház nagytermében ünnepi istentiszteletet tartanak, mely alkalommal urvacsoraszítás is lesz.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Az országgyűlés** e hó 19-én jövő évi március 1 ig ismét királyi kéziratral elnapolták. Fejérváryék nem mentek el a képviselőházba s a szociálisták sem vonultak fel. Csend volt és felemelő azon tény, hogy az egész képviselőház összeolvadt az alkotmány védelmében. Apponyi mesteri fejtegetéseiben elítelte a kormány eljárását, az örökös elnapolásokat, az országgyűlés működésének meggátolását, az alkotmány rosszhiszemű és lelkiismeretlen megsértését. Tisza és pártja is hozzájárult Apponyi indítványához és így egyhangulag történt a képviselőház határozata. Az ülés igen lelkes hangulatban ért véget. Ezen körülmény fényes bizonyíték, hogy a mi vármegyénkbeli császári biztosnak erőszakolt, összefogdosott „hívei“, most immár csak haladó-pártiak lehetnek. Most még Tisza köpönyege alól is kiestek. Azt igazolja az országgyűlés, hogy ami részünkön van az igazság — hiába okvetetlenkedik tehát a Fejérváryék helyi uszályhordozó „Fregoli“-ja; napjai meg vannak számlálva.

— **Családi ünnep.** Bodrogi István helybeli csizmadia-mester, az ipartársulat érdemes atyamestere és neje Veress Anna, e napokban ünnepelték meg házasságuk 25 éves fordulóját. Magában már ez is érdemes a feljegyzésre. Sokkal értékeesebb azonban, hogy a felemelő családi ünnepélyen id. Bodrogi György, az agg 48-as honvéd és neje Bató Julianna, az ünnepelt atya-mester három évvel ezelőtt aranylakodalmat ült szülői is teljes egészségben vettek részt. Mindkét alkalommal Vajda Ferenc helybeli ev. ref. pap mondott áldást és az ünnepelt lakásán számos rokonság részvételével megtartott lakomán hazafias felköszöntöket. A vidám multság a hajnali órákig tartott.

— **Egy interpelláció története.** U. Z. törvényhatósági bizottsági tag, ki ellenőrzési kötelességének teljes tudatával van, egy sajnálatra méltó esetet vetett fel a törvényhatósági közgyűlésen. Ugyanis Gálffy, a kereszturni járás főszolgabírája, ki törvény szerint hivatva van az utcai és korcsmai verekedések fölött bíráltni, ezen kihágásokat legszélesebb mederben kultiválja. Mult héten az ő szolgabírói működésében hetedszer E. D. ügyvédjelöltet, ki egy vendéglő asztalánál gyanútlanul ült, arecütötte. Ezt kihívás, csütörtököt mondó pisztolypárbaj követte, tehát a társadalmi követelményeknek megfelelőleg elintéztetett. De érdekel várjuk, hogy miként lesz fegyelmi uton elintézve. Ezt az urat egy ilyen pofozkodás után vitték fel főszolgabírónak, ha ez alkalommal is így járnak el, csakhamar főispánná pofozza föl magát.

— **Vasárnapi munkaszünet felfüggesztése.** A kereskedelmi miniszterium folyó évi december 24. és 31-ére az ipari és kereskedelmi árusítás, illetve adás-vevés céljából a vasárnapi munkaszünetet kivételesen, nevezett napokon d. u. 5 óráig engedélyezte. A borbélyok és fodrászok pedig korlátozás nélkül egész napon át végezhetik munkájukat.

— **A jó izlésű kutya.** A minap a színházban történt, hogy egy véletlenül odatévedt kutya vármegyénk köztisztviselőinek nem örvendő császári biztosát erőlyesen leugatta. Valahányszor fölállott a megyefőnök ur, hogy kimagasló alakját a szín-

házi közönséggel bámultassa, a dühös kis állat mindannyiszor hangos ugatásban, a közönség pedig homéri kacajban tört ki. Ettől a kutyától bizony sokan tanulhatnak a vármegyében...

— **Távol maradt hazafiak.** A vasárnapi értekezleten és hétfői közgyűlésen részben betegség, másrészt elháríthatlan akadályok miatt nem jelenhettek meg és elmaradásukat igazolták: Ugron Ákos, Gyárfás Endre, Orosz Lajos, Dr Lukácsffy István, Sebestyén Mózes esperes, Dr Viola Sándor

— **A Kereskedők és Kereskedőifjak Otthona** e hó 26-án (karácson másodnapján) d. e. 11 órakor az új helyiségben (Dr Ráczkői Sámuel orvos házának emeleti részén) diszkygyűléssel kapcsolatosan ünnepélyesen megnyílik. Ezen aktusra az érdeklődő közönséget e helyen hívja meg az Egyesület elnöksége

— **Vármegyénk Gazdasági Egyesülete** f. hó 19-én tartotta meg ez évi utolsó rendes közgyűlését Dr Damokos Andor alelnök vezetése alatt. Megelőzőleg választmányi ülés volt a közgyűlés tárgyainak előkészítésére. Egyhangulag vették tudomásul Hlatky Miklós titkár gondosan megszerkesztett előterjesztésében a jövő évi munkaprogramot és költségvetést, a melynek 1400 K-nyi hiányát a földmívelési kormánytól, mint államsegélyt kérelmezik. Hollaki Arthur elnöknek lemondását tudomásul vették és egyhangulag jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak az egyesület ügyei körül szerzett korszakalkotó tevékenységeiért. Gazdasági előadások tartását is kimondotta a közgyűlés. A heremag termelésére pedig nagyobb akciót indítanak. A Tartod legelő megvétele ügyében bizottságot választottak. A székelykeresztúri tenyészállatkiállítást megtartják, faipari tanfolyamokat rendeznek. Tarkamarhák beszerzését erkölcsileg pártolják, de tényleg jövőre is csak erdélyit vásárol szétosztásra az egyesület. Több gazdasági kérdés megbeszélése után, a közgyűlés véget ért.

— **A korcsolya egyesület** annyira következetes cselekményeiben multjához, hogy kezd eredeti lenni. Mindenütt, a hol van jégpálya azért van, hogy korcsolyázzanak rajta. Ennélfogva, mihelyt a hideg megengedi, meg is teszik ezt. Udvarhelynek e dologról más felfogása van: itt van a korcsolya egyesület és jégpálya azért, hogy legyen mivel dicsekedni; de nem azért, hogy korcsolyázzni is lehessen. Olyan hideg van, hogy az Egyesület tagjai közül senki sem mer az utcára még ki-menni sem; tán a meleg szobában gondolják azt, hogy nem fagyott még?

— **Öt rendőr utazik.** A multkor azt irtuk volt, hogy három rendőr Amerikába utazik. Ez a szám azóta emelkedett még kettővel, mert most öt közrendőr helyére hirdet pályázatot a polgármester. Folyó hó 27-ig lehet pályázni. Fizetés egyenkint 480 K és ruházat.

— **Nyílt kérelem a vidéki postások és postai küldemények kézbesítőihez.** A „Székely-Udvarhely” c. lapunkat, mint a függetlenségi és 48-as párt organumát a függetlenségi köröknek július havától fogva kivétel nélkül minden községbe küldjük. Több helyről értesültünk, hogy lapunk expedálás közben illetéktelenek kezébe jut. Adataink vannak. Felkérjük önöket szíveskedjenek el-lenszenveiket félre téve, erkölcsi és fogadott kötelességeiknek megfelelőleg címzetteknek kezébe juttatni. Szerkesztőség.

— **Új tejszövetkezet a vármegyében.** Vármegyénk Magyaros községében a székelyföldi miniszteri ki-rendeltség támogatásával, továbbá Bögöz, Agyagfalva, Mátisfalva és Décsfalva községek belevonásával f. hó 14-én új tejszövetkezet alakult. Alakuló gyűlés Dorner Béla kir. gazd. intéző és Vencel Dezső vajmester jelenlétében folyt le. A szövetkezet működését 1906. év jan. 1-én kezdi meg; addig is a helyiség elkészítési és berendezkedési munkálatok már javában folynak. A tejszövetkezet élén, mint annak elnök-igazgatója, Rozsday István magyarosi tanító áll.

— **Kosárfonó-munkák kiállítása.** Az udvarhelymegyei iparfejlesztő bizottság támogatásával november 30-án Miklós György tanító szakértői vezetésével megnyitott és azóta szép eredménnyel vezetett szövőipar tanfolyam e hó 22-én befejezést nyer. A munkák a karácsoni ünnepek alatt az iskola termében Szentmihályon ki lesznek állítva s az érdeklődők megtekinthetik.

— **Elveszett borjas tehén.** Különös dolog, de hivatalos aktából látjuk s így el kell higgyük, hogy Tassaly Lajos helybeli mészáros polgártársunk istállójából egy szürkeszörű, 5 éves tehén, egyéves üszőborjával együtt elveszett.

— **Vas- és fémipari kiállítás** lesz Budapesten jövő év május 29-től július 2-ig. Bővebb ismertetést küld a kiállítás rendezősege Budapest, VI. Gyár-utca 64. szám.

— **Vadászat.** Petek község vadászterületét folyó hó 28-án d. e. 9 órakor január 1-től hat évre bérbe adja.

— **Elkallódó milliók.** Ha megtekinthetjük a hivatalos sorsolási jegyzékeket, azt látjuk, hogy évről-évre óriási mértékben nő a fel nem vett nyereményeknek, az úgynevezett hátralékosoknak a száma. Ez azért van, mert a sorsjegybirtokos közönség felületesen vizsgálja meg koronkint a huzások eredményét. Ennélfogva, a kinek sorsjegyei és egyéb értékpapirjai vannak, arra nézve rendkívül fontos egy megbízható sorsolási lapnak a jártatása. Ilyenként ajánlható a „Pénzügyi Hírlap”, a melynek sorsolási mellékletét a Pénzügyi Utmutatót a belügyminiszter mint teljesen megbízható szakközlönyt, a pénzügyminiszter, mint szakértelemmel és pontosan szerkesztett közlönyt hivatalosan ajánlották. A lap előfizetői, a januári számmal ingyen megkapják a Pénzügyi és Tőzsdei Évkönyvet, a mely a sok hasznos tudnivalón kívül tartalmazza a kezdettől fogva az 1905. év végéig kihuzott, de kifizetés végett bemutatni elmulasztott sorsjegyek, kötvények és záloglevelek hiteles kimutatását, úgy, hogy e könyvből bárki azonnal megláthatja, ki van-e sorsjegye huzva, nincs. A „Pénzügyi Hírlap” előfizetési ára egy évre, a Pénzügyi Utmutatóval, a Pénzügyi és Tőzsdei Évkönyvvel együtt 5 korona, a mely postautalványon küldendő be a kiadóhivatalba, VII., Kerepesi út 44.

— **Eladó faanyagok.** Az ország területéről 1906. évre eladásra bejelentett faanyag mennyiség összes adatai a székely kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők.

LEGUJABB.

A darabontok mennek.

Fejérvári és társai beadták lemondásukat. A király még nem döntött, de remélhetőleg a karácsoni ünnepekre meghozza azt az örömet, hogy pokolba kergeti zavart és elkeseredést okozott cselédjeit.

Ugront elítélték.

Marosvásárhelyről vett távirati értesülésünk szerint Ugron Gábor büntetését a tábla 8000 K-ra emelte, az összes igazgatósági és felügyelő bizottsági tagokat pedig felmentette, illetve helyben hagyta az első bíróság ítéletét velük szemben.

Színház.

Örömmel tapasztaljuk, hogy első alkalommal derék színészeinket félre ismertük. Általánosságban csak jót mondhatunk felőlük. A *Svínák* szombat esti előadása élvezetet nyújtott a meglehetősen száma közönségnek. Különösen *Miklósi* Gábor kifejező komikuma domborította ki helyesen a darab jellemét. Partnere, *Erdélyi* Cornelia szintén hozzájárult az összhang fentartásához. *Székely* Sándor iskolázott és kellemes férfias hangjának is jutott a tapsokból. *Inke*, *Miklósy* A., *Uti* kis szerepeikben jók voltak.

Vasárnap délután a *Méltóságos csizmadiát* adták a rendes vasárnap délutáni módon és sikerrel. Este Moldován Gergely mély gondolatu és igazi drámai erővel duzzadó népszínműve, *Flórián szerelme* került színre jó szereposztással, de kissé hiányos rendezéssel. *Flórián* *Erdélyi* Corn. kedves naiv leánynak mutatta be és csinos éneke méltán aratott tapsot. *Székely* Sándor is fiatalos hévvel játszott. Hanem *Miklósy* Gábor különösebb dicséret is illeti, úgy látszik ismeri az erdélyi népet, jó megfigyelő tehetsége van. Alig volt egy-egy mozdulata elhibázott. Legtöbb tapsot ő kapott, *Vaszi* (*iff.* *Gáspár* Jenő) szintén sikerrel utánozta eszmei alakját. Bánfalvi a cigányt adta jól. *Inke* pedig vonzó ob-sitos volt s csak egyéni hibája tette szakgátottá játékát: a kissé pathétikusabb részleteknél mesterkéltszínésszé lesz; ilyenkor a külső mimi-kázása mintha semmi összefüggésben nem volna a drámai tartalommal. Ezt könnyen leszokhatja, ha megmarad eredeti természetességében.

A *János vitéz* még hétfőn is vonzotta a közönséget. Különösen a törvényhatósági közgyűlés tagjai nagy számban jelentek meg. Kedveskedett is nekik *Miklósy* rögtönzéseivel, mely ugyan a bizottsági tagoknak nem ártott; de már a művészet tiltakozik ez ellen, plane az igazgató részéről. Cimszerepben *M. Erdélyi* Cornelia hatással játszott, sok tapsot aratott. *Iluska* *Fehérvári* Etus játékával csak kedvesebb lett. *Székely* is kellő érzéssel adta Bagót. A játék összhangzatos volt.

Kedden Dr Gombosné „A Nagyenyedi két fűzfája” aratott nagy karzati tapsokat. A *Jókai* tehetsége itt is gyönyörködtetett; de amit Dr Gombosné adott a darabhoz, az magán viseli az aszonyi munka jellegét. *Inke*, *Székely*, *Uti* *Gizella* és *Erdélyi* Cornelia vitték a főbb szerepeket elég jó alakítással. Szerdán az Ocskai brigadérost és

Katinka grófnőt adták; ezekről jövő számunkban,

Ujból kell kérnünk a színészeket arra, hogy szerepüket jól megtanulják s a közönséget arra, hogy pártolja melegebben a törekvő társulatot.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

U. Z. F. a. A cikkelynek a folytatását is kérjük beküldeni, hogy így az egész közleményt előre áttekinthessük. Addig nem nyilatkozhatunk semmilyen irányban. Szíves üdvözlét.

Társ-szerkesztő és laptulajdonos:

Betegh Pál

Kiadja: **Betegh Pál** és Társa újságkiadó intézete.

639—1905. végrh. szám.

ÁRVERÉSI HIRDETMEY.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az oklándi kir. járásbírósnak 1905. évi Sp. 594/1. számú végzése következtében Dr Papp Ferenc ügyvéd által képviselt Simén István homoródszentmártoni lakos javára, Czernák Lajos és társa ellen 54 K s jár. erejéig 1905 évi november hó 21-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 850 K-ra becsült következő ingóságok, u. m.: I. homoródszentmártoniakos Simén Mihálynál 1 tehén, II. lokodi Czernák Lajosnál 2 tehén, 1 borju, 2 ló, 1 szekér és széna nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek az oklándi kir. járásbírósnak 1905 évi V. 362/2. sz. végzése folytán 54 K tőkekövetelés, ennek 1905. évi szeptember hó 10-ik napjától járó 5 százalék kamatai, 1/2 százalék váltódíj és eddig összesen 79 K 92 fillerben bíróság már megállapított költségek erejéig Homoródszentmártonban, alperesnél 1905. december 29-én d. e. 8 órája és Lokodban alperesnél leendő megtartására 1905. évi december hó 29-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kiűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezen-nel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108 §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is, el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Oklándon, 1905. dec. 12.

POLLÁK IGNÁC,

304. kir. bir. végrehajtó.

1549—905. sz.

HIRDETMEY.

Székelykeresztur nagyközség elöljárósága közhírré teszi, hogy Székelykeresztur község piaci és hely-pénz szedési joga 1906. január hó 1-től december 31-ig terjedő időre 1905. december 21-én d. e. 9 órakor nyilvános árverés útján haszonbérbe adatik.

Kikialtási ár 6000 K.

Az árverési feltételek a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Székelykereszturt, 1905. dec. 16. JAKABHÁZI, bíró. CSIKI, jegyző.

A székelyudvarhelyi zálogkölcson intézet feletti

udvari lakás

bérbe azonnal kivehető. Értekezhetni Gyarmathy Ferenc ügyvédnél. 300. 1—3.

Kiadó korcsma.

H.-Oklándon a községi korcsma családi viszonyok miatt albérlébe azonnal kiadó. Bővebb felvilágosítás a bérlőnél Oklándon nyerhető.

Eladó tiszta borok.

Alólirott van szerencsém a nagy-
érdemű közönség tudomására hozni,
hogy Kossuth-utca 33. házszám
alatti pincében Gyulafehérvár kö-
rül termelt hegyaljai boraim van-
nak eladók, u. m.:
1902. évbéli 6 fok erős hektója 70 K.
1903. évbéli 6 fok 4 százalék

erős hektója 70 K.
1904. évbéli 6—9 százalék erős
hektója 80 K.
Teljesen adómentesen.
Bármely nappali órákban megte-
kinthetők. A bor tisztaságáért és
valódiságáért szavatosságot vállalok.
Hordóslag olcsóbb árak!

Rápolti Károly.

SZENKOVITS JÁNOS UTÓDA

férfi és női divat-áruháza

Székelyudvarhely, Batthyányi-tér 4. sz.

Fűszer-, porcellán- és üvegkereskedés!

Csodálatos olcsó a Borhegyi borviz!

— Üvegenként csak 3 fillér. —

Ezen természetes ásványvizet kitűnő
eredményre használják: hurutos bán-
talmakban, idült hörghurutban, a gümö-
kór lerakódásának első stádiumában, a
gyomor rendellenes működésében, a máj-
működés és epeképzés rendelleneségei-
ben, az epekövek eltakarítását szembe-
tűnően könnyíti, a bélhurut minden ne-
meiben, a nyálkás aranyérben, hasszervi
dugulásokban, húgykő képződéseiben,
mézes húgyárban, görvély- és mirigyda-
gokban, angolkóros csontlágyulás- és
sorvadásokban. — A legkitűnőbb üdítő
ital, borral vegyítve páratlan! — Heten-
ként háromszor friss töltés! — Raktár
SZENTPÉTERY GERGELYNÉL,
Székelyudvarhelyt

Baross-féle borviz 8 fillér

Károlyi Főut viz 14 fillér

Kérem a cégre ügyelni!

Aki társat, pénzt,
kölcönt stb.
keres, o o o o o o o

Aki gyorsan és elő-
nyösen házat-
birtokot, üzletet, árut
venni vagy eladni akar,

Aki bármiféle ál-
lást vagy fog-
lalkozást keres, o o o

Aki lakást, üzletet,
birtokot stb.
bérbe venni vagy adni
kiván, o o o o o o o

**biztosan és leg-
gyorsabban eléri cél-
ját, ha igénybe veszi**

a
„SZEKELY-UDVARHELY”
apró hirdetés rovatát.

NAGY KARÁCSONI VÁSÁR!

Mélyen leszállított árak mellett!

December hó végéig, esetleg míg a készlet tart.
85—120 cm. ruha gyapju-posztók ezelőtt 55 és 1 frt 20,
most 35 és 60 kr.
120 cm. széles Angol ruha-posztó ezelőtt 1 frt 25 és
1 frt 40, most 56, 75, 85 és 95 krajcár.
Divatos blousnak valók 2—3 mteres darabban most 75,
85, 1 és 1 frt 20-ig.
Merina Delám szövet ezelőtt 40 kr., most csak 28 kr.
Finom francia gyapju Delám ezelőtt 90, most 55 és 65 kr.
Elsőrendű sport flanel 13 kr.
1 vég 23 méter kitűnő angol flanel vászon ezelőtt 9 frt.
50, most 5 frt.
1 vég 14 mtr 150 cm. lepedő-vászon ezelőtt 9 frt 80,
most 6 frt 50 kr.

Úti bőröndök a legnagyobb választékban.

Nagy választék nyakkendő- és kalapokban

KARÁCSONI ÉS ÚJÉVI VÁSÁR**Karácsoni és újévi üdvözletek!**

Helybeli színes és más művészi képes levelező-
lapok, üdvözlő-kártyák nagy választékban vannak.

NÉVJEGYEK

a legújabb divat szerint, olcsó
áron már most megrendelhetők.

Litografált névjegyek!

Névjegy-borítékok!

LEVÉLPAPIROK

diszes dobozokban óri-
ási választékban, min-
den igényeknek meg-
felelő minőségben.

HEGEDÜK

hurok és mindenféle fel-
szerelések. Fonográfok és
gramfonok s ezekhez hengerek, lemezek és tűk.

Mesés- és képeskönyvek

elbeszélések, regények és diszművek diszes sorozatai.

Olcsó és diszes emléktárgyak!

Pénzes tárcák és erszények, szivar-, szivarka-
dohánytárcák és szelencék nagy választékban.

Diszes iskolai táskák, szíjjak
tolltartók nagy választékban.

KÉZITÁSKÁK

Írószerek, tolldobozok,
diszes zsebben hord-
ható és íróasztali

TENTATARTÓK,

valamint más szebbnél
szebb emlék tárgyak.

RAJZESZKÖZÖK

Festékek, rajzminták, rajztömbök nagy választék-
ban. — Színes ironok mindenféle változatban.

EMLÉK-KÖNYVEK

fénykép- és levelezőlap-albumok
jegyzékkönyvecskék (notes) diszes kiállításban kaphatók.

NÉVJEGYEK, DISZLEVÉLPAPIROK

MESES- ÉS EMLÉKKÖNYVEK, ALBUMOK

BETEGH PÁL ÉS TÁRSA SZEKELYUDVARHELY**A DRAGOMÁN CÉG**

tisztelettel tudatja a nagyérdemű közönséggel, hogy a Frölich-féle újonnan épült üzletek
baloldali részén a legnagyobb igényeknek megfelelő

KARÁCSONI ÉS ÚJÉVI BAZÁRT

nyitott. Valamint tisztelettel tudatja azt is, hogy a Kossuth-utcai főüzletében is minden né-
ven nevezendő cikkek a legnagyobb választékban

A LEGMÉRSEKELTEBB ÁRON SZEREZHETŐK BE.

Nyomatott Betegh Pál és Társa könyvnyomtató intézetében Székelyudvarhelyt, 1905.

ERDÉLYI MÚZEUM

37 * 1908. JAN. 2-

KÖNYVTÁRA.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.